

Le Japon depuis 1854

Le Japon resta longtemps à l'écart du monde (voir page 116). En 1844, le shogoun Iesuyoshi donnait encore l'ordre de faire feu sur tout navire qui s'approcherait des ports du Japon. Mais bientôt l'isolement total ne fut plus possible. Les navires à voiles faisaient place aux bateaux à vapeur : ceux-ci étaient contraints de faire escale au Japon pour charger du combustible.

En 1854, un accord fut conclu entre l'Amérique et le Japon. Deux ports japonais seraient ouverts aux vaisseaux américains. Dans les années qui suivirent, des accords similaires furent conclus avec l'Angleterre, la Russie, la Hollande et la France. Néanmoins, un puissant parti xénophobe subsistait toujours au Japon.

En 1867, l'empereur Mutsu-hito monta sur le trône et inaugura un régime entièrement nouveau. Il supprima le shogounat, donna une constitution au Japon, décréta l'instruction obligatoire, ordonna la construction de chemins de fer et se lança dans un énorme programme d'industrialisation. Le Japon fut doté d'une armée modèle et d'une flotte redoutable. L'empire du Soleil levant fut rapidement acquis aux idées maîtresses des civilisations occidentales. Malheureusement, deux de ces idées étaient le militarisme et l'impérialisme.

Durant les années 1894-1895, le Japon en guerre avec la Chine lui arracha le contrôle de la Corée et annexa Formose. L'intervention de la Russie empêcha l'occupation complète de la Corée par les Japonais, mais elle amena la guerre russo-japonaise de 1904-1905. Les Japonais s'emparèrent de Port-Arthur et bloquèrent la flotte russe du Pacifique. Quant à la flotte russe ramenée de la Baltique, elle fut anéantie par les Japonais commandés par l'amiral Togo. La

Russie dut abandonner la Mandchourie et céder une partie de l'île Sakhaline. En 1910, le Japon annexa définitivement la Corée.

Après la guerre de 1914-1918, le Japon se vit attribuer quelques possessions allemandes dans le Pacifique. Mais sa soif d'expansion n'était pas satisfaite. En 1931, il fit de la Mandchourie un État satellite. En 1937, il se lança dans une campagne de conquêtes en Chine et occupa Pékin, Nankin, Shanghai et Canton. En 1940, le Japon conclut une alliance avec l'Allemagne et l'Italie; en 1941, il signa un traité de neutralité avec la Russie et occupa l'Indochine. Le 7 décembre, sans aucune déclaration de guerre, les avions japonais bombardèrent la flotte américaine à Pearl Harbor, dans les îles Hawaii. Des attaques presque simultanées furent lancées sur les Philippines, la Malaisie, Hong-Kong et Singapour. Ensuite, les Japonais s'emparèrent de la Thaïlande, de l'Indonésie et d'une partie de la Birmanie. Au début de 1945, les Américains gagnèrent la bataille d'Iwoshima et reprirent pied dans le Pacifique. En août, ils lançaient deux bombes atomiques sur Hiroshima et Nagasaki. Le Japon capitula et les Américains, commandés par le général Mac Arthur, occupèrent le pays. Le général Tojo, criminel de guerre, fut condamné à mort.

Aujourd'hui le Japon est doté d'une constitution semblable à celle de l'Amérique; l'empereur Hiro-hito règne en monarque constitutionnel.

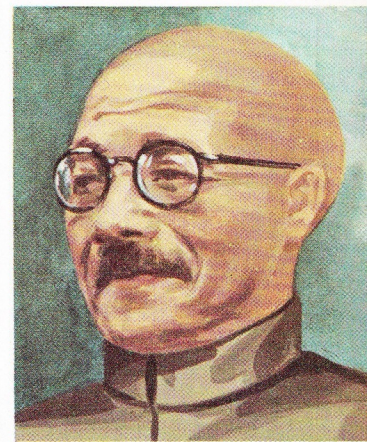
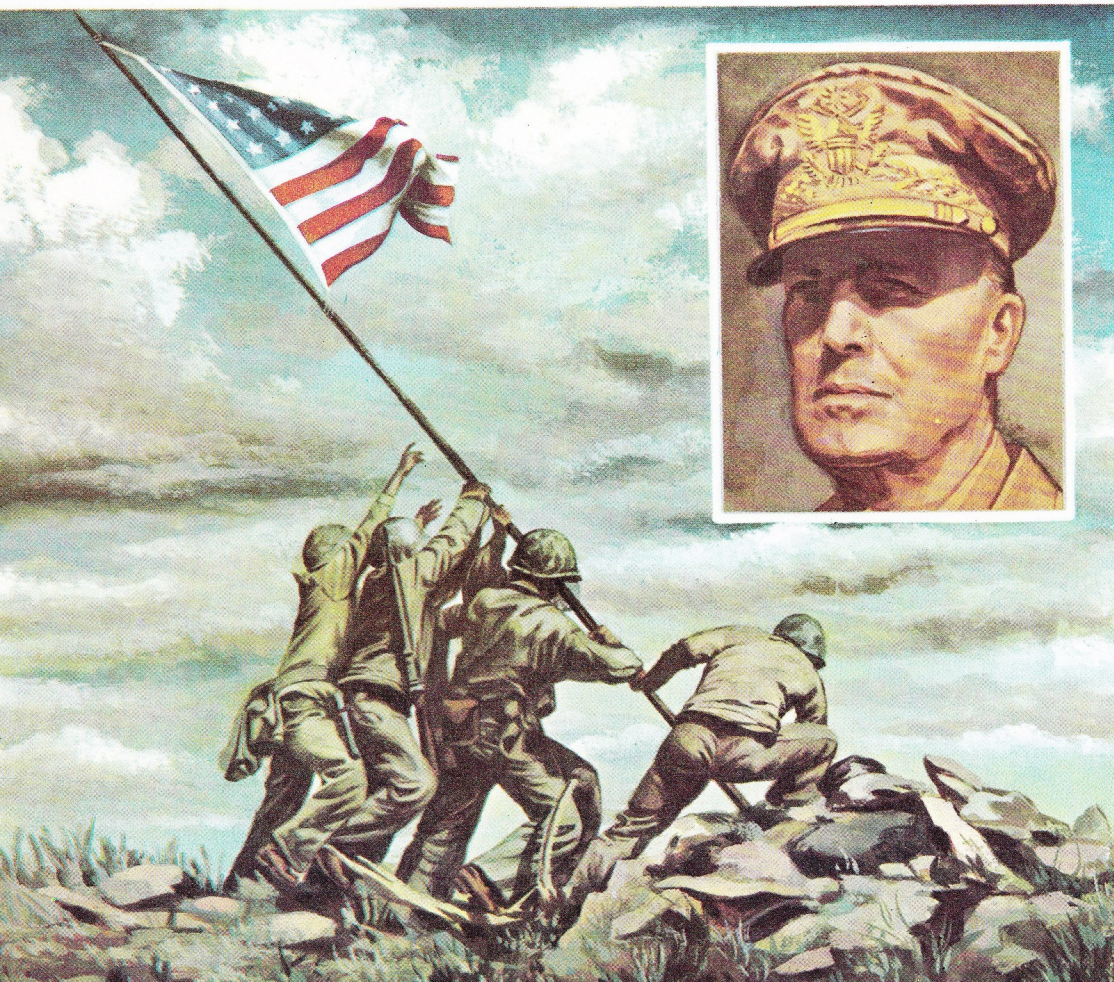
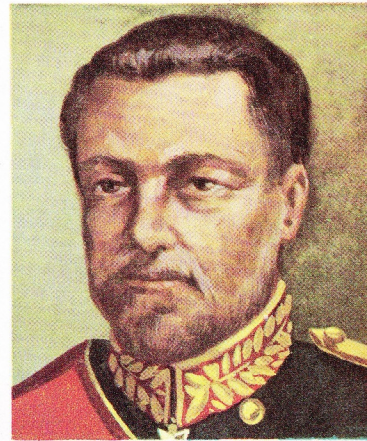
En haut : carte d'Extrême-Orient.

Les flèches noires montrent les poussées du Japon pendant la Deuxième Guerre mondiale. Les flèches blanches, la contre-offensive des alliés.

A droite, l'empereur Mutsu-hito, l'amiral Togo, le général Tojo et l'empereur Hiro-hito.

Au centre : le général Mac Arthur.

En bas : des fusiliers marins hissent le drapeau des États-Unis au sommet d'Iwoshima, dans le Pacifique.

JAPANS IMPERIALISME

Japan smeedde zijn banden met Europa slechts traag. Nog in 1844 gaf de vertegenwoordiger van de keizer, de sjogoen Ieyoshi, opdracht, op alle vreemde schepen, die Japan naderden, te schieten. Maar de tijd was gekomen, dat geen land zich volledig kon blijven afzonderen. Zeilschepen werden vervangen door stoomboten, en deze moesten wel vreemde havens aandoen om brandstof in te nemen. Toen omstreeks 1844 enkele Amerikaanse schipbreukelingen door de Japanners werden vastgehouden, verscheen een Amerikaans eskader om openstelling van de havens te bewerkstelligen. Ook andere landen bepleitten de opening van de Japanse havens.

Deze pogingen kregen succes in 1853, toen de Japanse Keizer persoonlijk een oproep van de Amerikaanse president bestudeerde, die hem door Commodore Perry gebracht werd. In 1854 ondertekenden Japan en de Verenigde Staten het Verdrag van Kanagawa, dat twee havens voor Amerikaanse schepen openstelde en de Amerikaanse schipbreukelingen een betere behandeling toezegde. Binnen enkele jaren sloot Japan soortgelijke verdragen met Engeland, Rusland, Nederland en Frankrijk. Maar toch bleef in Japan tot in 1867 een machtige antivreemdelingenpartij bestaan.

Toen besteed een nieuwe keizer, Moetsoehito, de troon. Hij maakte een eind aan het ambt van sjogoen, schonk Japan een grondwet, startte met een groots industrialisatieplan, voerde de leerplicht in en gaf bevel tot het aanleggen van spoorwegen. Japan bouwde een modern leger en een geweldige vloot op. Een nieuwe periode, de Meiji ("Verlichte Regering") was begonnen. Maar ongelukkig genoeg waren twee van de gedachten, die men van het Westen overnam, het militarisme en het imperialisme.

Van 1894 tot 1895 voerde Japan oorlog met China, en ontnam dit land de heerschappij over Korea en Formosa. Door tussenkomst van Rusland werd voorkomen, dat Japan Korea helemaal zou bezetten. Dit gaf weer aanleiding tot de Russisch-Japanse oorlog van 1904 - 05. De Japanners behaalden vele overwinningen op het land en namen bezit van Port Arthur, waardoor ze de Russische Stille-Oceaanvloot insloten. Toen de Russische Baltische vloot het Verre Oosten bereikte, werd ze door de Japanse schepen onder het bevel van Admiraal Togo vernietigd.

Aan het einde van de oorlog veroverde Japan Korea; het annexeerde dit land in 1910. Rusland werd verplicht, Mandsjoerije te ontruimen, en een gedeelte van het eiland Sachalin af te staan.

Na de Eerste Wereldoorlog kreeg Japan verschillende voormalige Duitse bezittingen in de Stille Oceaan. Maar nog waren de uitbreidingsplannen niet voltooid. In 1931 - 32 maakten de Japanse legers zich van Mandsjoerije meester en stelden P'u-i, de vroegere Chinese keizer, als marionettenheerser aan. In 1937 begon Japan een veroveringscampagne tegen China, waarbij het Peking, Nanking, Shanghai en Kanton in handen kreeg. De gevechten duurden bij het begin van de Tweede Wereldoorlog nog voort.

In 1940 ondertekende Japan het Driemogendhedenverdrag met Duitsland en Italië, in 1941 een neutraliteitsverdrag met Rusland. Op 7 december 1941, zonder waarschuwing, vernielden Japanse vliegtuigen een groot gedeelte van de Amerikaanse Stille-Oceaan vlootte Pearl Harbour, op Hawaii. Bijna gelijktijdig werden aanvallen ondernomen op de Philippijnen, Malakka, Hongkong en Singapore. Later bezette Japan nog Indochina, Thailand, Indonesië en een gedeelte van Birma. Het duurde meer dan drie jaar, eer zelfs maar een gedeelte van deze gebieden werd heroverd. In de lente van 1945 namen de Amerikanen bezit van een luchtbasis, van waaruit ze Japan konden bombarderen. (De slag om Iwo-Jima)

In augustus 1945 capituleerde Japan, nadat atoombommen op Hiroshima en Nagasaki waren geworpen; onder bevel van Generaal Mac Arthur maakten de Amerikaanse strijdkrachten toen een begin met de bezetting van het land. Verscheidene Japanse oorlogsleiders, waaronder Generaal Tojo, werden voor oorlogsmisdaden ter dood veroordeeld.

Thans heeft Japan een grondwet, die naar het model van de Amerikaanse is opgesteld; de keizer, Hirohito, regeert als grondwettelijk vorst.

Op de kaart geeft J Japan aan, F=Formosa, S=Sachalin, K=Korea, T=Thailand, I=Indonesië, MA=Mandsjoerije, IC=Indochina, C=China, B=Birma, M=Malakka, CI de Carolinen en H=Hawaii. De donkere pijlen geven de Japanse expansie tijdens de Tweede Wereldoorlog weer; de lichte pijlen illustreren het geallieerde tegenoffensief. Rechts worden Keizer Meiji, Admiraal Togo, Generaal Tojo en Keizer Hirohito afgebeeld. In de inzet op de afbeelding van een toneel na de slag om Iwo-Jima ziet u generaal Mac Arthur.

Globerama

HISTOIRE DES CIVILISATIONS MENS EN WERELD, VROEGER EN NU

CASTERMAN

HET AVONTUUR VAN MENS EN WETENSCHAP

KEURKOOP NEDERLAND

© ESCO PUBLISHING COMPANY

Le présent ouvrage est publié simultanément en
français (Casterman, Paris-Tournai)
allemand (International School, Cologne)
anglais (Odhams Press, Londres)
américain (International Graphic Society, New York)
danois (Munsgaard Scandinavisk Bogforlag)
finlandais (Munsgaard)
hollandais (Keurkoop, Rotterdam)
italien (Fratelli Fabbri, Milan)
portugais (Codex)
suédois (Munsgaard)

2e édition, 1964

KEURKOOP NEDERLAND

© ESCO PUBLISHING COMPANY

ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN VOOR ALLE LANDEN

Art © 1959 by Esco, Anvers

Text © 1963 by Casterman, Paris

Tous droits de traduction et de reproduction réservés.